

Сімейний кодекс України встановлюючи шлюбний вік 18 років, офіційно дає «дозвіл» на сексуальні стосунки.

ст. 18 Конвенції Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства, ратифікована Україною 20 червня 2012 року ставить вимогу до визначення кожною Стороною віку, до досягнення якого забороняється займатися діяльністю сексуального характеру з дитиною. Аналіз кримінального законодавства щодо сексуальних зносин з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку, дає підстави для висновку про необхідність подальших вдосконалення норм Кримінального кодексу України.

Література:

1. Бандурка І. О. Об'єкт посягання в злочинах проти прав та свобод дитини. Публічне право. № 3 (19). 2015. С. 180-185.

2. Дудоров О. О. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи (основні положення кримінально-правової характеристики): практичний poradnik. Северодонецьк: ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка: 2018. 92 с.

3. Воскресенська І. В. Об'єкт злочину при примушуванні до вступу у статевий зв'язок. Право. № 3. 2015. С. 96-102.

4. Герасименко О. І. Словник-довідник термінів судової медицини. Київ. 2002. 482 с.

5. Criminal Code Act. Chapter 77. Laws of the Federation of Nigeria 1990. URL: <https://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/en/ng/ng025en.pdf>.

6. The Indian penal code. URL: <http://legislative.gov.in/sites/default/files/A1860-45.pdf>.

ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ЗАСУДЖЕНИМИ ЗАБОРОНЕНИХ ПРЕДМЕТІВ ДЛЯ ВЧИНЕННЯ НОВИХ ЗЛОЧИНІВ В УМОВАХ COVID-19

Махніцька К. Г.

*аспірант кафедри кримінального права і правосуддя
Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янука
м. Рівне, Україна*

У цілому, якщо узагальнити дані про об'єкти посягань та жертви кримінальних правопорушень, що вчиняються у місцях позбавлення волі в умовах «пандемії» та були пов'язані з використанням

правопорушниками заборонених предметів (спиртних напоїв, наркотичних засобів, саморобних колюче-ріжучих предметів тощо), то «кримінологічний портрет» цих суспільно небезпечних діянь має наступний вигляд:

1. У середньому у місцях позбавлення волі упродовж 2018, 2019, 2020 років реєструється від 300 до більш як 400 злочинів, що вчиняються засудженими.

2. Динаміка пенітенціарної злочинності щорічно має коливальний характер, але у бік збільшення у розрахунку на 1 тис. засуджених.

3. Кримінально-правова структура даного виду злочинності характеризується відносною стабільністю, а саме – її можна розподілити на три групи:

а) кримінальні правопорушення, що посягають на встановлений порядок виконання покарання у виді позбавлення волі (втеча з місць позбавлення волі; злісна непокора вимогам адміністрації установи виконання покарань; дії, що дезорганізують роботу установ виконання покарань; інші) – майже 70 % у структурі пенітенціарної злочинності. При цьому, в ході їх вчинення засуджені застосовують різноманітні заборонені предмети.

б) кримінальні правопорушення, що пов'язані із незаконним отриманням, виготовленням та вживанням наркотичних засобів, спиртних напоїв та інших заборонених речовин і предметів (більше 20% у структурі пенітенціарної злочинності).

в) інші кримінальні правопорушення (вбивства, нанесення тілесних ушкоджень, крадіжки, інші) (майже 9 % у структурі пенітенціарної злочинності), які також мали пряме відношення до використання при цьому заборонених предметів, речовин і засобів.

Даний стан пенітенціарної злочинності майже не змінився за останні роки, та також як і до «епідемії» та склався у зв'язку із його обумовленістю декількома суттєвими обставинами, а саме:

а) у значній частині УВП та слідчих ізоляторах (СІЗО) України (Львівській виправній колонії №48; Київському СІЗО; Вінницькій виправній колонії №1; інших) засудженими негативної спрямованості чинився тиск на загальну масу осіб, які відбували покарання у виді позбавлення волі, та на адміністрацію зазначених УВП і СІЗО; здійснювались побори із засуджених (так званий «общаки») та призначались «смотрящі» [2]. Більш того, вказана категорія засуджених фактично «керувала» і перешкоджала адміністрації УВП і СІЗО у наведенні належного правопорядку та здійсненні передбачених кримінально-виконавчим законодавством України функцій [1, с. 12]. При цьому головним завданням злочинних авторитетів у місцях позбавлення волі було забезпечення засуджених наркотичними засобами, спиртними

напоями, грошима та іншими забороненими предметами, які виконують у СІЗО та УВП своєрідну функцію предмета купівлі-продажу, а також активізації (обумовлення) протиправної поведінки, спрямованої на послаблення вимог режиму виконання – відбування покарання у виді позбавлення волі (ст. 102 КВК);

б) наявність у засуджених, позбавлених волі, великої кількості заборонених предметів, речовин і засобів. Як приклад, тільки у СІЗО України у 2016 році у цих осіб було вилучено більше 12 тис. грн. (2015 р. – 9,5 тис.); 7,5 тис. літрів спиртних напоїв (2015 р. – 8110 л); 20 тис. 968 грамів наркотичних засобів (2015 р. – 57 тис. 230 г); ін. [1, с. 19]. При цьому в більшості випадків канали поступлення до ув'язненого під варту та засуджених в СІЗО виявлені не були [1, с. 20]. У свою чергу, по УВП цей показник склав 12 % [1, с. 18].

Таким чином. Проведений аналіз свідчить про те, що наявність у засуджених, які тримаються у місцях позбавлення волі, заборонених предметів, речовин і засобів свідчить про їх високий рівень суспільної небезпеки як умови, що сприяє вчиненню цими особами повторних кримінальних правопорушень у ході відбування даного кримінального покарання, та, у контексті реформ, які проводяться у сфері виконання покарань відповідно до Концепції реформування (розвитку) пенітенціарної системи України (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України у вересні 2017 року, [3]), об'єктивно потребує удосконалення на всіх рівнях (нормативно-правовому, організаційному, управлінському, т. ін.), змісту запобіжної діяльності всіх суб'єктів профілактики злочинів.

Література:

1. Про стан правопорядку, ізоляції та нагляду, діяльність підрозділів охорони, пожежної безпеки та воєнізованих формувань Державної кримінально-виконавчої служби України у 2016 році : *інформаційний бюлетень*. Київ: Департамент ДКВС Міністерства юстиції України, 2017. 34 с.
2. Боровик А. В., Колб О. Г. Тлумачений словник пенітенціарної лексики. Рівне: МЕРУ, 2018. 344 с.
3. Про схвалення Концепції реформування (розвитку) пенітенціарної системи України : розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2017 року. *Урядовий кур'єр*. 22.09.2017 р. № 178.